

BIBLIOTEKI I OŚWIATA W DANII - relacja z wyjazdu studyjnego

Barbara Rzeszutko, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Lublinie

Opublikowano 23.10.2004

Po wyjeździe studyjnym do Danii zorganizowanym przez Sekcję Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych przy ZG Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w dniach 11-18 września 2004 r. chciałabym podzielić się informacjami na temat funkcjonowania następujących (wybranych) placówek oświatowych w Kolding:

- Centrum Pedagogicznego (Centrali Pedagogicznej),
- Szkoły Podstawowej,
- Biblioteki Szkolnej.

Miasto Kolding (ok. 60 tys. mieszkańców), urokliwie położone w Jutlandii Południowej, 16 km od mostu przez Mały Bełt, na końcu głęboko wciętej zatoki, to ważny port i węzeł komunikacyjny oraz ośrodek przemysłowy i handlowy. Nad miastem wznosi się olbrzymi zamek królewski z XIII wieku.

Jedną z pierwszych instytucji, którą odwiedziliśmy było **Centrum Pedagogiczne (zamiennie Centrala Pedagogiczna)** w Kolding. Na przykładzie Komunne Kolding (gminy) przedstawiono nam jak wygląda organizacja szkolnictwa w Danii na poziomie szkół podstawowych. Zarząd gminy zatrudnia i zwalnia pracowników danej szkoły. Natomiast o wyborze dyrektora decyduje zarząd szkoły, wybierany na 4 lata.

Zarząd Szkoły składa się z:

- 7 rodziców,
- 2 pracowników szkoły,
- 2 uczniów.

Ostateczna kandydatura zostaje przedstawiona do zatwierdzenia wydziałowi oświaty. Nigdy dyrektor nie zostaje zwolniony natychmiast, ma rok czasu na podsumowanie swojej pracy. Jeśli zostaje zwolniony, to przenosi się go do innej szkoły, ale z dotychczasową pensją, którą otrzymuje przez okres trzech lat.

Formalne funkcjonowanie szkół:

- nauczyć metod zdobywania wiedzy,
- zadbać o odpowiednią bazę szkoły (w Danii jest to tzw. trzeci pedagog funkcjonowania szkoły).

Szkoły w Kolding:

- 16 szkół podstawowych
- 4 szkoły prywatne
- 2 szkoły młodzieżowe (dla 14-15 - latków, którzy po 9 klasie mieli przerwę w nauce)
- 2 szkoły tzw. zielone (troska o wychowanie fizyczne dzieci i młodzieży, korzystają z nich pozostałe szkoły w Kolding).

Szkoła podstawowa obejmuje dzieci w wieku od 6-17 lat:

- zerówka jest nieobowiązkowa
- klasy od 1 do 9 to obowiązek nauczania, ale nie chodzenia do szkoły (dziecko może uczyć się w domu, zdając egzaminy)
- po 9 klasie decyzja o dalszym kształceniu należy do ucznia.

Centrum Pedagogiczne (zamiennie Centrala Pedagogiczna) zapewnia szkołom:

- doradztwo metodyczne (również dla szkół dwujęzycznych),

- kompletne wyposażenie bibliotek szkolnych (książki, książki elektroniczne, multimedia),
- wypożyczenia potrzebnych pomocy dydaktycznych oraz sprzętu (np. kajaki, namioty i inne).

Bibliotekarz przeglądając strony internetowe może przyjść i zgłosić potrzebę wybranych materiałów dla własnej biblioteki. Do Centrali Pedagogicznej raz w tygodniu jest przesyłana lista (oferta) książek i multimediiów z różnych wydawnictw. Trafia ona do dyrektora centrali pana Hansa Radsteda, który organizuje dwa razy w miesiącu spotkania bibliotekarzy wszystkich bibliotek szkolnych. Na podstawie tych list (ofert) bibliotekarze składają zamówienia. Otrzymują z Centrali Pedagogicznej przygotowane materiały, włącznie z ich opracowaniem. Operacja zamówień dokonywana jest komputerowo. Bibliotekarz szkolny jest wyłączony z prac technicznych, a skupia się na pracy dydaktyczno-wychowawczej i informacyjnej z uczniami i nauczycielami.

Na stronie internetowej można znaleźć wszystkie dane o pracy szkoły, w tym i biblioteki:

- zakupy,
- wypożyczenia,
- praca dydaktyczna,
- kasacja materiałów,
- przepisy prawne dotyczące oświaty i bibliotek.

W Danii dzieci mają dostęp do Internetu od 1985 roku.

Braendkjaerskolen (Szkoła Podstawowa) w Kolding jest największą szkołą podstawową, liczy 740 uczniów (średnio w szkołach podstawowych naukę pobiera od 300 do 400 uczniów).

W tej szkole zatrudnionych jest:

- 50 pedagogów,
- 4 bibliotekarzy + nauczyciele na stałe współpracujący z biblioteką.

Szkoła posiada własne Informatorium, w naszym rozumieniu System Komputerowy Szkoły.

Informatorium zawiera strony www:

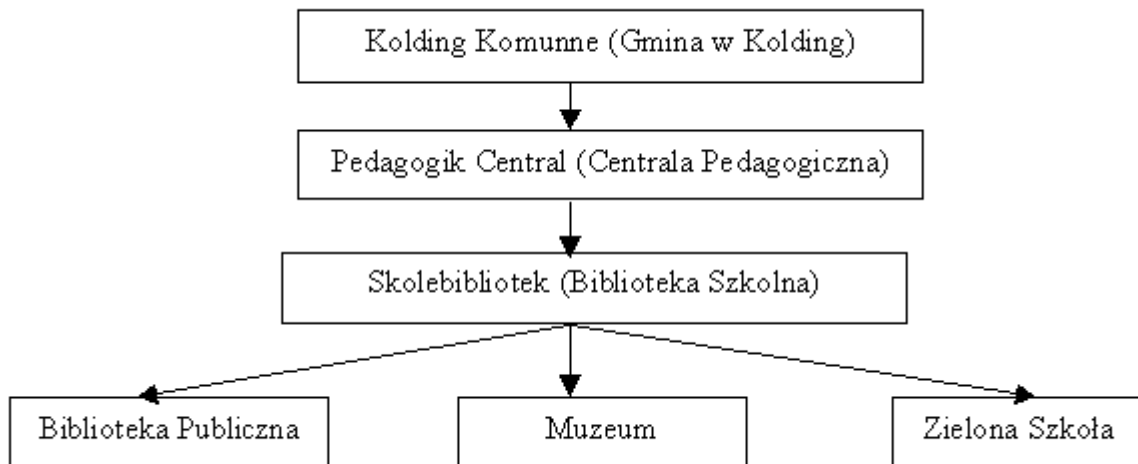
- ogólną,
- nauczyciela,
- ucznia,
- rodziców.

Wszystkie stanowiska komputerowe podłączone są do Internetu. Jeden dzień w tygodniu jest otwarty dla rodziców - mają prawo wejść i uczestniczyć w lekcjach (lekcji).

Skolebibliotek (Biblioteka Szkolna) i jej zadania:

- ułatwić pracę nauczyciela,
- dostarczyć nauczycielowi książki, pomoce i inne materiały (również ze zbiorów Centrali Pedagogicznej),
- służyć doradztwem pedagogicznym,
- pracować z projektem bibliotekarza i nauczyciela,
- współpracować na polu doboru książek,
- nauczyć szukania wiedzy w Internecie,
- wypożyczać.

Współpraca biblioteki:

Biblioteka szkolna zajmuje 500 m² na terenie tej szkoły. Nie będzie przesadą, jeśli powiem, że jestem pełna zachwytu nad logicznym zaprojektowaniem i wykorzystaniem tej przestrzeni. Uczniowie i nauczyciele mają wolny dostęp do wszystkich zbiorów bibliotecznych. Poszukiwanie ułatwia im wiele stanowisk komputerowych z katalogiem elektronicznym oraz możliwością przeglądania stron internetowych. Pomyślano również o miejscach dla relaksu z książką lub czasopismem, służą temu wydzielone boksy z wymoszczonymi "pufo-leżankami" w otoczeniu pięknych roślin.

Bibliotekarz szkolny jest wybierany z rozpisanego konkursu. Podstawowym warunkiem ubiegania się o takie stanowisko musi być doświadczenie w zawodzie nauczycielskim. Następnie nauczyciel odbywa studia podyplomowe, bądź kończy odpowiednie kursy dla bibliotekarzy.

Tygodniowy wymiar czasu pracy bibliotekarza szkolnego wynosi 25 godzin.

Ponadto zwiedzaliśmy również:

- Folkebibliotek w Kolding (Bibliotekę Publiczną)
- Hertug Hans w Haderslev (Szkołę Podstawową)
- Bibliotekę Królewską w Kopenhadze
- Amtsentret ACU w Vejle (Wojewódzką Centralę Pedagogiczną)
- Gronvangskolen w Vejen (Szkołę Podstawową)